

EDIȚIE SPECIALĂ

Ziua Universală a lei

Categorie: Național Publicat: Joi, 24 Iunie 2021 09:29 Scris de Tudor Marcu Accesări: 1556

La 24 iunie, în fiecare an, este sărbătorită în țara noastră, dar și în comunitățile românești din întreaga lume, Ziua Universală a lei.

În 2021, cea de-a noua ediție a Zilei Universale a lei are ca temă "Natură și meșteșug", prin intermediul căreia Asociația "La Blouse Roumaine" ne propune să reflectăm la relația lei/cămașa tradițională cu Natura, de la inspirație, ritualuri și motive, la materie primă și tehnici de realizare.

Potrivit Asociației, această zi este cadrul ideal în care putem asocia la, cămașa, portul și textilele tradiționale cu peisajul de unde provin, punând în valoare atât patrimoniul cultural, cât și patrimoniul natural.

Ziua Universală a lei

Categorie: Național Publicat: Joi, 24 Iunie 2021 09:29 Scris de Tudor Marcu Accesări: 1556

Totodată, sunt celebrați artizanele și artizanii, creatoarele și creatorii populari, meșterii din cadrul comunităților tradiționale, rurale, urbane sau virtuale. Cu această ocazie, Asociația "La blouse roumaine IA" propune crearea Registrului Național al Portului Tradițional, o bază de date care să cuprindă porturile tradiționale din toate regiunile României, cât și din comunitățile românești din afara granițelor, artizanii și meșterii care le realizează, atât individual, cât și în cadru organizat (asociații, cooperative, firme).

Ziua Universală a lei este dedicată, totodată, eforturilor de includere a cămășii cu altiță în Patrimoniul Mondial UNESCO.

Comunitatea online "La Blouse Roumaine", fondată în 2012 de Andreea Tănăsescu, a propus la începutul anului 2013, ca data de 24 iunie, odată cu sărbătoarea creștină a Nașterii Sfântului

EDIȚIE SPECIALĂ

Ziua Universală a lei

Categorie: Național Publicat: Joi, 24 Iunie 2021 09:29 Scris de Tudor Marcu Accesări: 1556

Ioan Botezătorul și cea străveche a Sânzienelor și Drăgaicei, din apropierea Solstițiului de vară (21 iunie), să devină o zi dedicată iei și să fie numită Ziua Universală a lei.

Prima ediție a acestei zile a avut loc în 2013, sub tema "Sânzienele îmbracă Planeta în IE", și a declanșat o adevărată mișcare culturală, ce a readus în actualitate cămașa și portul tradițional românesc.

În 2015, Ziua Universală a lei a fost recunoscută oficial, pentru prima dată în lume, prin Proclamația emisă de către primarul capitalei americane Washington D.C, Muriel Bowser, la inițiativa lui Bogdan Banu, fondatorul organizației Romanians of D.C, cu sprijinul comunității românești și al Ambasadei României în Statele Unite ale Americii.

Astăzi, evenimentul este marcat în peste 50 de țări și 300 de localități, de pe șase continente. Ziua Universală a lei a intrat în programul anual al muzeelor și instituțiilor culturale din țară și străinătate, fiind marcată atât de ambasadele României, cât și de misiunile diplomatice în România.

EDIȚIE SPECIALĂ

Ziua Universală a lei

Categorie: Național Publicat: Joi, 24 Iunie 2021 09:29 Scris de Tudor Marcu Accesări: 1556

Ziua Universală a lei este susținută începând din 2016 de către Asociația "La blouse roumaine IA", fondată pentru a sprijini eforturile comunității de a promova și proteja și valorile culturale românești și universale. Începând cu 2021, asociația lansează prima campanie de strângere de fonduri pentru a susține coordonarea și organizarea Zilei Universale a lei în 2021 și a retrospectivii primului deceniu prilejuită de celebrarea a celei de-a zecea ediții, ce va avea loc în anul 2022, potrivit paginii de facebook a comunității online "La Blouse Roumaine".

În 2020, evenimentul s-a desfășurat sub tema "#AcasălaOrigini - Fotografii pentru o generație", prin care s-a dorit conectarea oamenilor - mulți aflați departe de casă, dar mereu legați de pământul strămoșesc, cu ajutorul fotografiei.

Cămașa, în cadrul portului femeiesc tradițional românesc, cunoscută la nivel local și sub numele de ie, cămeșe, spăcel, ciupag etc., a intrat în conștiința publică cu prima denominație, devenită

EDIȚIE SPECIALĂ

Ziua Universală a Iei

Categorie: Național Publicat: Joi, 24 Iunie 2021 09:29 Scris de Tudor Marcu Accesări: 1556

---

generică. Ia a reprezentat întotdeauna piesa principală, care prin ornamentală, prin calitatea materialelor și a execuției, pune în evidență statutul social-economic și personalitatea purtătoarei.

Reginele României, Elisabeta și Maria, dar și aristocrația feminină a timpului, au purtat cu mândrie costumul popular în diferite momente, fiind apreciată finețea materialelor folosite, armonia cromatică, dar și croiul pieselor de port românesc, țesute, croite și brodate în casă. "Cămașa cu altiță" a atras și atenția artiștilor români și străini. Tabloul "La blouse roumaine" (1940) al pictorului francez Henri Matisse este expus, astăzi, la Muzeul Național de Artă Modernă din Paris. Pictorul Constantin Daniel Rosenthal a înfățișat-o pe Maria Rosetti, în "România revoluționară", purtând atât ie, cât și năframă. Ia apare și în alte tablouri semnate de Camil Ressu, Ion Theodorescu-Sion, Francisc Șirato, Nicolae Tonitza, Dumitru Ghiață ș.a.

Ia, poalele, fota, catrința sau marama sunt elementele ce compun costumul femeiesc tradițional românesc. Ia era confecționată din pânză albă de bumbac, de in sau de borangic și se distingea, în funcție de regiune, atât prin motive cât și prin tehnicile de decorare, transmise de la o generație la alta, fapt care a conservat tradiția, bunul gust și unicitatea de la o generație la alta. Culorile folosite la cusut erau în două - trei nuanțe cromatice, de regulă, dar erau și cusute în întregime cu fir negru. La acestea se adăugau, după specificul zonelor, culori pastelate, fire metalice, flori, fluturi și măgele. În componența motivelor folosite la decorarea iilor intrau floarea, figurile abstracte (geometrice), animalele, elementele cosmice, toate redată în forme stilizate. Brodate pe față, spate sau mâneci, aceste simboluri protejau persoana care urma să poarte acea ie, ținând răul și ghinionul departe. Iile cusute arătau, totodată, statutul femeii. Astfel, cele căsătorite și cele în vârstă purtau modele de croială modeste și culori mai temperate. Cele tinere își coseau iile în culori vii pentru a atrage pețitori. Erau cusute și pentru ceremonia nunții sau pentru zilele de sărbătoare, bogat împodobite, altele pentru horă, iar altele, cele mai simple, se regăseau în vestimentația zilnică.